

ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ СЛОБОЖАНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ

Відділ внутрішнього аудиту

від 16 серпня 2019 року

№ 2

ЗВІТ

аудиту діяльності Комунального закладу «Слобожанська школа естетичного виховання Слобожанської селищної ради» за період з 01.07.2016 по 01.07.2019

смт Слобожанське

2019 рік

ЗМІСТ

Резюме	3
Вступ	4
Загальні данні	5
1. Аналіз чинного законодавства та практик, що регулюють діяльність закладів позашкільної освіти	6
2. Аналіз фінансово-господарської діяльності	8
3. Результати аудиту	15
3.1 Невідповідність статуту нормам законодавства заважає реалізації прав власника які закріплені законами України	15
3.2 Не оприлюднення інформації про діяльність закладу є порушенням діючого законодавства та заважає формуванню позитивного іміджу закладу	17
3.3 Відсутність якісного планування не дозволяє вирішувати стратегічні завдання закладу та призводить до неефективного використання коштів місцевого бюджету	18
3.4 Діючий порядок оплати праці працівників КЗ «СШЕВ ССР» не сприяє професійному розвитку вчителів та призводить до не економного і не раціонального використання коштів громади	21
3.5 Занижений розмір плати за навчання та відсутність планування щодо її використання не сприяє ефективному розвитку закладу	23
3.6 Недотримання принципів ефективного співробітництва з територіальною громадою міста Підгородне призводить до зайвих витрат громади	27
Висновки	29
Пропозиції	32
Джерела інформації	34
Додатки	36

Резюме

Вид заходу: аудит фінансово-господарської діяльності.

Об'єкт внутрішнього аудиту: фінансово-господарська діяльність комунального закладу «Слобожанська школа естетичного виховання Слобожанської селищної ради» (далі по тексту – КЗ «СШЕВ ССР», школа естетичного виховання, заклад).

ЄДРПОУ: 36877643.

Дата початку внутрішнього аудиту: 26 червня 2019 року.

Дата закінчення внутрішнього аудиту: 16 серпня 2019 року.

Відповідальний за проведення внутрішнього аудиту: Відділ внутрішнього аудиту ВК Слобожанської селищної ради (Камишева А.І.).

Підстава внутрішнього аудиту: розпорядження голови Слобожанської селищної ради.

Період, за який проводиться внутрішній аудит: 01 липня 2016 року по дату закінчення дослідження.

Цілі внутрішнього аудиту: оцінка ступеню виконання і досягнення цілей, визначених у Статуті та виявлення ризиків, які негативно впливають на виконання функцій і завдань Слобожанської селищної ради.

В ході аудиту оцінювалась діяльність КЗ «СШЕВ ССР» щодо виконання завдань, визначених Статутом та актами законодавства, ступінь досягнення мети та цілей, ефективності та доцільності використання коштів та комунального майна.

За результатами аудиту зроблено висновок, що ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності здійснюється в КЗ «СШЕВ ССР» відповідно до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». В той же час встановлено окремі порушення та недоліки, в частині планування доходів і видатків та неефективного використання коштів, які зазначені у відповідних розділах звіту.

КЗ «СШЕВ ССР» належить до системи позашкільної освіти, є початковою ланкою спеціальної мистецької освіти

Діяльність закладу протягом періоду, що підлягав аудиту, була спрямована на надання музичної та художньої освіти.

Вступ

Позашкільна освіта є невід'ємним складником системи освіти, визначеної Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», і спрямована на розвиток здібностей дітей та молоді у сфері освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту, технічної та іншої творчості, здобуття ними первинних професійних знань, вмінь і навичок, необхідних для їх соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності.

За даними Міністерства культури на сьогодні в Україні налічується 1303 мистецьких школи, які знаходяться в комунальній власності та фінансуються з місцевих бюджетів.

Школи працюють за типовими навчальними планами, які передбачають навчальне навантаження від 6,5 до 9 годин на тиждень, половина з яких це індивідуальні заняття. От же, специфіка надання музичної освіти потребує значних витрат на заробітну плату. А враховуючи, що освітня субвенція не забезпечує реалізацію державних гарантій для педагогічних працівників позашкільної освіти, це стає значним тягарем для органів місцевого самоврядування.

Відповідно до статистичних даних у старших класах мистецьких шкіл навчається лише третина дітей, які свого часу навчалися в першому класі. Крім того, до культурно-мистецьких коледжів у середньому по Україні вступає не більше 3 % випускників мистецьких шкіл, це означає, що більшість дітей здобуває початкову мистецьку освіту для загального мистецького розвитку.

Разом з тим, школа естетичного виховання це осередок духовності, культури, справжній дім для тих, хто хоче навчитися любити й розуміти музику.

У Слобожанській школі естетичного виховання діти з раннього віку долучаються до різних видів мистецтва. Грають на різних інструментах: фортепіано, синтезатор, баян, акордеон, скрипка, домра, гітара, флейта, бандура, навчаються класичному, естрадному та народному вокалу, вивчають творчість українських та зарубіжних композиторів, народні свята та обряди. Навчаються образотворчому мистецтву.

Учні, учнівські колективи та викладачі КЗ «СШЕВ ССР» беруть активну участь у конкурсах та фестивалях різних рівнів. Вихованці школи неодноразово ставали лауреатами та дипломантами районних, обласних, регіональних та всеукраїнських фестивалів.

Тож, зберегти і розширити доступність такої освіти для мешканців незалежно від віку є одним із завдань громади.

Загальні данні

Державна політика у галузі культури на рівні громади реалізується через мережу культурних закладів. На балансі Слобожанської селищної ради знаходиться чотири комунальні заклади культури, в тому числі: Слобожанська школа естетичного виховання, центр культури та дозвілля «Слобожанський», Степнянський сільський Будинок культури та Слобожанська селищна бібліотека.

КЗ «Слобожанська школа естетичного виховання Слобожанської селищної ради» (раніше – Дніпропетровська районна школа естетичного виховання) заснована Дніпровською районною державною адміністрацією Дніпропетровської області, у 2017 році передана у комунальну власність Слобожанської селищної ради.

У відповідності до статті 13 Закону України «Про позашкільну освіту» [7] заклад діє на підставі статуту. Остання редакція статуту КЗ «Слобожанська школа естетичного виховання Слобожанської селищної ради» затверджена рішенням Слобожанської селищної ради від 28 лютого 2019 року №1832-36/VII [14]. До цього, заклад діяв на підставі оновленої редакції статуту комунального закладу «Ювілейна школа естетичного виховання Ювілейної селищної ради», затвердженої рішенням Слобожанської селищної ради від 28.09.2017 року № 964-32/VII.

За даними Єдиного державного реєстру підприємством зареєстровано один вид діяльності, КВЕД 85.52 – Освіта у сфері культури.

Місцезнаходження закладу: 52005 Дніпропетровська область, Дніпровський район, смт Слобожанське, вул. Теплична 31, тел. 753-82-01.

Крім того, заняття відбуваються в місті Підгородне за адресами:

- вул. Державна 2 в приміщенні КЗ «Підгородненська ЗОШ №2» 1-3 ступеню;
- вул. Каштанова 1 в приміщенні КЗ «Підгородненська НВК №3».

В школі естетичного виховання налічується 11 класів та 4 відділення. Приміщення школи та філій орендовані. Щорічно навчається близько 250 учнів, працює 27 викладачів. При школі естетичного виховання працюють творчі дитячі колективи: хор учнів молодших класів, хор учнів старших класів, оркестр народних інструментів, камерний ансамбль «Менестрелі», вокальні ансамблі «Нотка», «Анти», «Ліра».

Враховуючи, що філії КЗ «СШЕВ ССР» знаходяться в загальноосвітніх школах м. Підгородне Дніпровського району, керуючись нормами законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» [8], «Про співробітництво територіальних громад» [12], Слобожанська об'єднана територіальна громада та територіальна громада м. Підгородне уклали Договір про співробітництво територіальних громад у формі спільного фінансування (утримання) Комунального закладу «Слобожанська школа естетичного виховання Слобожанської селищної ради» [17].

1. Аналіз чинного законодавства та практик, що регулюють діяльність закладів позашкільної освіти

Кожен має право на освіту і право на вільний розвиток своєї особистості, що задекларовано у статтях 23 та 53 Конституції України [1].

Так, відповідно до статті 53 Конституції [1], держава забезпечує розвиток позашкільної освіти.

Слід звернути увагу на те що, на відміну від повної загальної середньої освіти держава гарантує саме розвиток позашкільної освіти, а не безоплатність.

В офіційному тлумаченні положень частини третьої статті 53 Конституції України [1] (Рішенні Конституційного Суду № 5-рп/2004 від 04.03.2004), йдеться про те що, безоплатність повної загальної середньої освіти пов'язана з її обов'язковістю.

Здобуття позашкільної освіти ґрунтується на принципі добровільності вибору типів закладів та видів діяльності та здійснюється за участю батьків або осіб, які їх замінюють, трудових колективів, громадських об'єднань, товариств, фондів, що визначено в Законі «Про позашкільну освіту» [7] і відповідає нормам статті 23 Конституції [1] - кожна людина має право на вільний розвиток своєї особистості.

Нормами Закону України «Про освіту» [6] передбачено, що право на безоплатну освіту для здобувачів позашкільної освіти забезпечується - у закладах освіти чи інших суб'єктів освітньої діяльності за рахунок фінансування з державного та/або місцевого бюджетів у порядку, встановленому законодавством (частина 2, пункт 2 статті 4 Закону [6]).

Фінансування позашкільної освіти здійснюється за кошти засновника, батьків та з інших джерел, не заборонених законодавством (стаття 14 Закону [6]).

Крім того, статтею 26 Закону «Про позашкільну освіту» [7], передбачено, що порядок встановлення розміру плати за навчання в початкових спеціалізованих мистецьких, навчальних закладах (школах естетичного виховання) визначається Кабінетом Міністрів України.

Діти з багатодітних сімей, діти з малозабезпечених сімей, діти-інваліди, діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, здобувають позашкільну освіту безоплатно. Порядок компенсації коштів з державного та/або місцевих бюджетів за здобуття позашкільної освіти дітьми зазначених категорій затверджується Кабінетом Міністрів України.

Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування компенсують кошти на навчання дітей пільгових категорій та мають право встановлювати додаткові пільги з плати за навчання з урахуванням можливостей місцевих бюджетів

Згідно із постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.97 № 260 «Про встановлення розміру плати за навчання у державних школах естетичного виховання дітей» [9] розмір плати батьків за навчання дітей у державних школах естетичного виховання визначається один раз на рік дирекцією цього закладу за погодженням з органами місцевої виконавчої влади.

Поряд із основною діяльністю, відповідно до статті 28 Закону [7], державні та комунальні позашкільні навчальні заклади можуть надавати платні послуги відповідно до переліку, затвердженого Кабінетом Міністрів України. Платні

послуги не можуть надаватися замість або в межах освітньої діяльності, визначеної навчальними планами і програмами.

Відповідно до Переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами комунальної форми власності, затвердженого постановою КМУ від 27.08.2010 р. № 796 [15] проведення освітньої діяльності понад обсяги, установлені навчальними планами, з видачею або без видачі відповідних документів про освіту, курсів, гуртків, факультативів (зокрема, іноземних мов, комп'ютерної підготовки, гри на музичних інструментах, хореографії, образотворчого мистецтва, стенографії, машинопису, крою та шиття, оздоблення приміщень, агротехніки, зоотехніки, підготовки водіїв) за науковим, технічним, художнім, туристичним, екологічним, спортивним, оздоровчим та гуманітарним напрямками, семінарів, практикумів з підготовки кадрів для дитячого та молодіжного туризму є платною послугою.

У доповнення до вищевикладеного необхідно зазначити, що в Законі «Про освіту» [6] введено термін Мистецька школа - заклад спеціалізованої мистецької освіти: музична, художня, хореографічна, хорова, школа мистецтв тощо, який надає початкову мистецьку освіту.

У свою чергу окремими наказами Міністерства культури України затверджено Концепцію сучасної мистецької школи від 20.12.2017 [23], та Положення про мистецьку школу від 09.08.2018 № 686 [11].

Детальніше у наступних розділах звіту.

2. Аналіз фінансово-господарської діяльності

Аналіз фінансово-господарської діяльності проведено за 9 місяців 2016 року, 2017 - 2018 роки та I півріччя 2019 року.

Фактичні видатки КЗ «СШЕВ ССР» за період з 01.04.2016 року по 01.07.2019 року склали 16 968,45 тис. грн, та мали такі показники:

- за 9 місяців 2016 року – 2 086,06 тис грн, з них по загальному фонду – 1 914,3 тис. грн, (в тому числі 73,0 тис. грн з територіальної громади м. Підгородне), по спеціальному – 171,7 тис. грн (в тому числі плата за навчання 13,7 тис. грн);

- у 2017 році – 4 886,5 тис грн, з них: по загальному фонду – 4 609,8 тис. грн, (в тому числі 25,0 тис. грн з територіальної громади м. Підгородне), по спеціальному – 276,7 тис. грн (в тому числі плата за навчання 91,6 тис. грн);

- у 2018 році – 6 080,1 тис грн, з них по загальному фонду – 5 830,7 тис. грн (в тому числі 199,0 тис. грн з територіальної громади м. Підгородне), по спеціальному – 249,4 тис. грн (в тому числі плата за навчання 190,1 тис. грн);

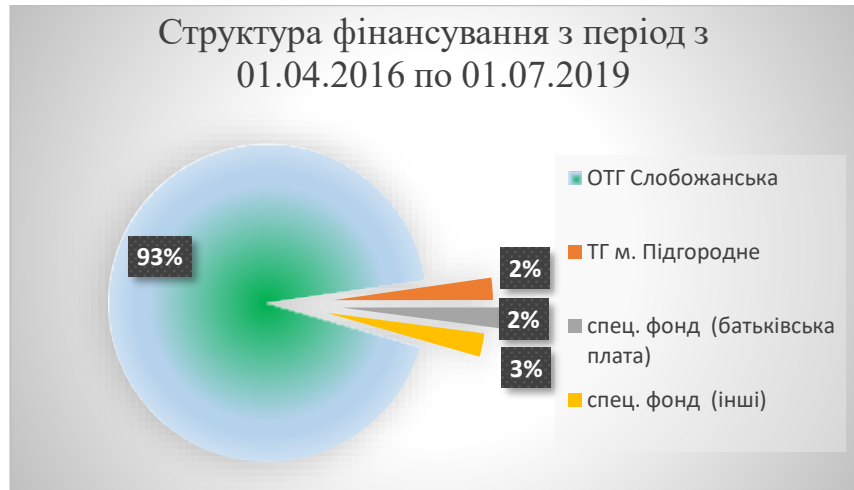
- за I півріччя 2019 року - 3 915,8 тис грн, з них по загальному фонду – 3 857,3 тис. грн (в тому числі 85,0 тис. грн з територіальної громади м. Підгородне), по спеціальному – 58,5 тис. грн (в тому числі плата за навчання 58,5 тис. грн).

Мал. 1 Видатки школи

Як видно з мал 1. видатки КЗ «СШЕВ ССР» мають стійку тенденцію до зростання. Показники видатків по загальному фонду зросли у тричі, з 1 841,3 тис. грн у 2016 році до 5 631,7 тис грн за 2018 рік. Фактичні видатки за I півріччя 2019 року становлять 64,4% від загальної суми видатків за 2018 рік.

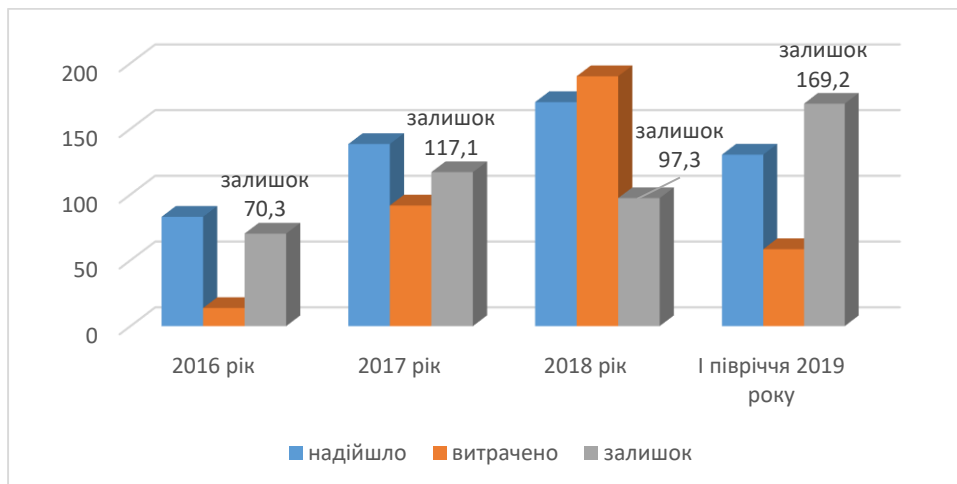
Поряд з цим, спостерігається коливання обсягів видатків за рахунок коштів Підгородненської міської ради, що пов'язано із несвоєчасним перерахуванням міжбюджетних трансфертів.

Мал. 2 Структура фінансування КЗ «СШЕВ ССР»

Слід відмітити, що утримання закладу на 96% відбувається за кошти Слобожанської територіальної громади, при цьому, використання інших джерел, залишається на дуже низькому рівні. Так, розмір надходжень від Підгородненської міської ради у вигляді міжбюджетного трансферту на умовах Договору про співробітництво [17] становить лише 2% від загальних витрат на утримання та розвиток КЗ «СШЕВ ССР». Розмір видатків за рахунок батьківської плати також не перевищує 2% відносно загальної суми витрат.

За даними звітів про надходження і використання коштів, отриманих, як плата за послуги (форма №4-1м), за період дослідження надійшло 522,3 тис. грн батьківської плати, з яких використано - 354,0 тис. грн. Залишок на кінець II кварталу 2019 року становить 169,2 тис. грн (в тому числі 1,0 тис. грн – залишок станом на 01.01.2016).

Мал. 3 Стан використання батьківської плати (в тис. грн)

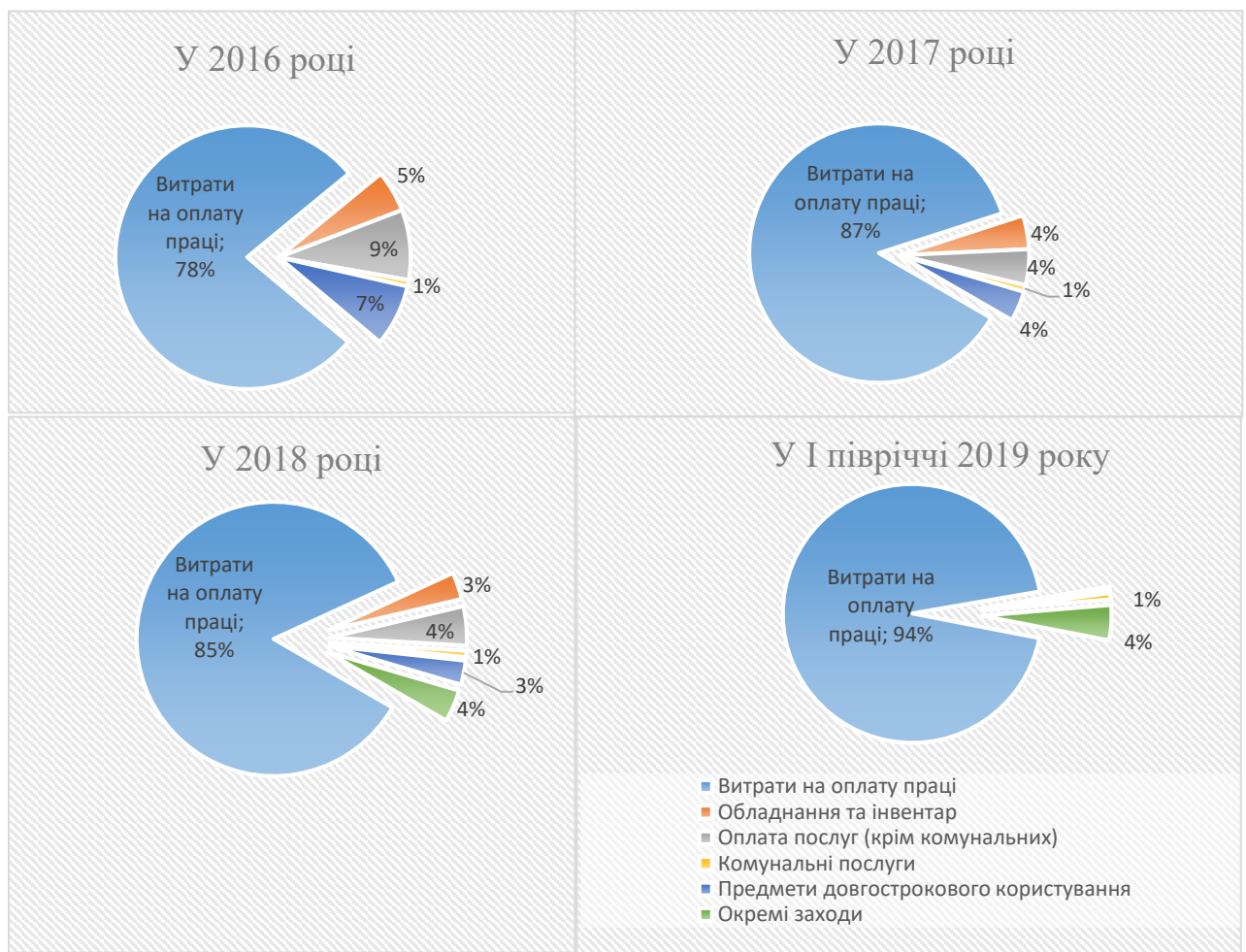
Слід зосередити увагу на залишок відображений на мал. 3, це невикористані суми коштів, які надійшли на рахунок закладу, як батьківська плата та упродовж 2,5 років не виконували свою функцію та знецінювались, адже ціни на товари та послуги зростають щомісяця.

Відповідно до Порядку використання коштів, одержаних від плати за навчання у комунальному закладі «Слобожанська школа естетичного виховання

Слобожанської селищної ради» [18] такі надходження мали використовуватися на виплату заробітної плати з нарахуваннями, комунальні послуги та на придбання матеріальних цінностей. Проте, у продовж всього терміну дослідження заробітна плата виплачувалася виключно за рахунок коштів місцевого бюджету.

За поясненням головного бухгалтера, фінансування з бюджету громади повністю забезпечувало потребу у виплаті заробітної плати, тож за рахунок батьківської плати оплачували вартість комунальних послуг спожитих філією у місті Підгородне, сплачували за інші послуги та придбавали матеріальні цінності.

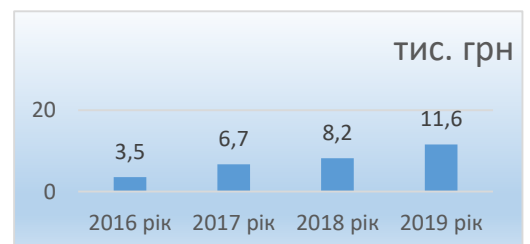
Аналізуючи витрати КЗ «СШЕВ ССР» встановлено, що переважна більшість видатків пов'язана з виплатою заробітної плати та нарахуваннями.

Мал 4 Структура видатків школи у 2016 - 2018 роках та I півріччі 2019 року.

Середній розмір місячної заробітної плати на 1 штатну одиницю, за роки дослідження збільшився втричі, з 3,5 тис. грн у 2016 році до 11,6 тис. грн у 2019 році. На мал. 5 зображено зростання середньої заробітної плати.

Мал.5.

Слід зазначити, що 36 педагогічних ставок розподілено між 27-ма викладачами, тож у більшості вчителів закладу заробітна плата вище ніж зображено на мал.5 (в залежності від педагогічного навантаження).

При цьому, у 2017 та 2018 роках асигнування на заробітну плату були затверджені на 22% і 30% більше ніж фактичні видатки.

За поясненням головного бухгалтера КЗ «СШЕВ ССР» при обчисленні видатків на заробітну плату враховувалися всі передбачені законодавством доплати і надбавки, а також щомісячні премії на рівні 100% та премії до державних свят. Але, заохочувальні виплати виплачувалися не всім. У зв'язку з чим фактичні видатки на заробітну плату є меншими від запланованих.

Всього на 2018 рік було зайво заплановано заохочувальних виплат на суму 2 225,2 тис. грн, у 2017 році на суму 1 260,6 тис. грн, що може свідчити, про неякісне планування.

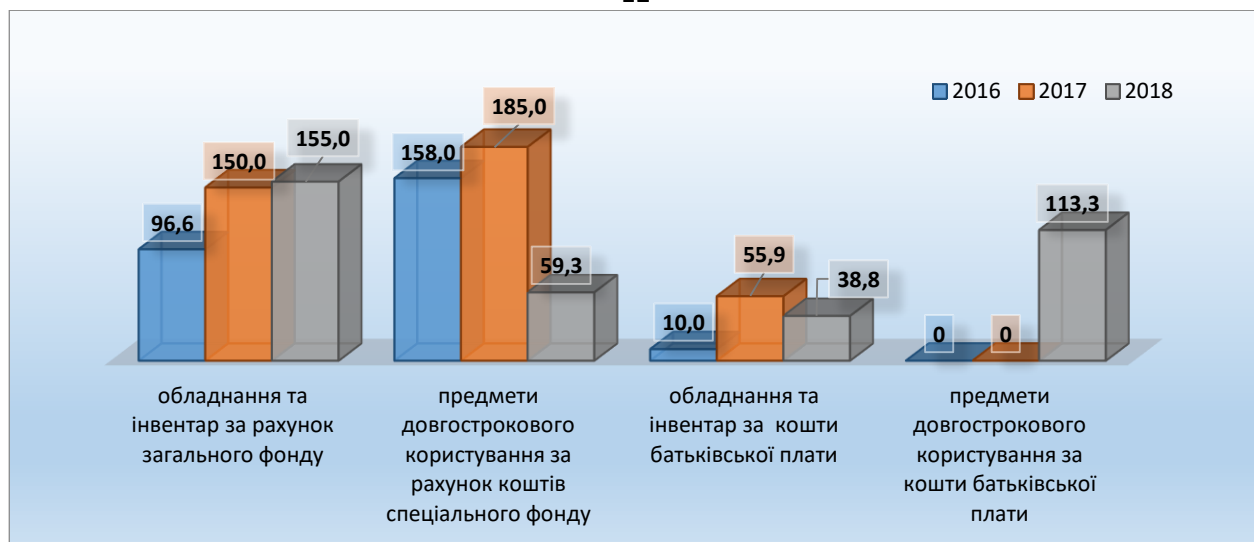
Оплата комунальних послуг зображена на мал. 6, як зазначалося вище, за рахунок коштів батьківської плати оплачувалися комунальні послуги спожиті Підгородненською філією і бухгалтерією закладу.

Мал 6 Оплата комунальних послуг

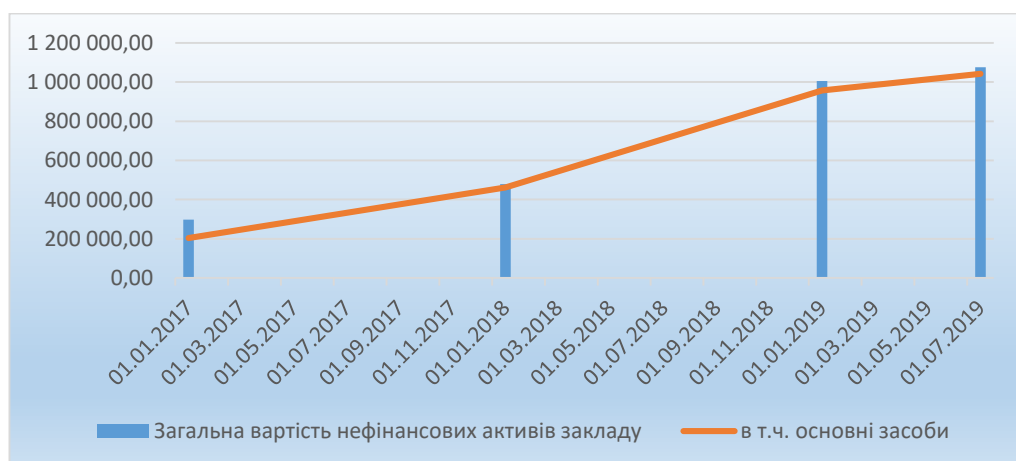
Видатки на обладнання, інвентар та предмети довгострокового використання також щорічно збільшуються. На мал. 7 видно, що більшість таких видатків здійснюється за рахунок фінансування з бюджету громади, надходження від батьківської плати у 2016, 2017 роках майже не використовувалися.

Виходячи з даних фінансової звітності за останні роки було придбано сучасні музичні інструменти, комп'ютерну техніку, меблі, приміщення школи обладнано пожежною сигналізацією.

Мал 7 Рівень видатків на обладнання, інвентар та предмети довгострокового використання

Вартість основних засобів закладу станом на 01.01.2019 року у порівнянні з даними станом на 01.04.2016 року збільшилася у 5 разів.

Мал. 8 Динаміка зростання нефінансових активів КЗ «СШЕВ ССР»

В ході аудиту, на підставі наказу директора проведено вибірку інвентаризацію, за результатами якої лишків або нестач матеріальних цінностей не встановлено.

Крім того, для забезпечення ефективної експлуатації приміщень школи, щорічно проводились поточні ремонти окремих приміщень.

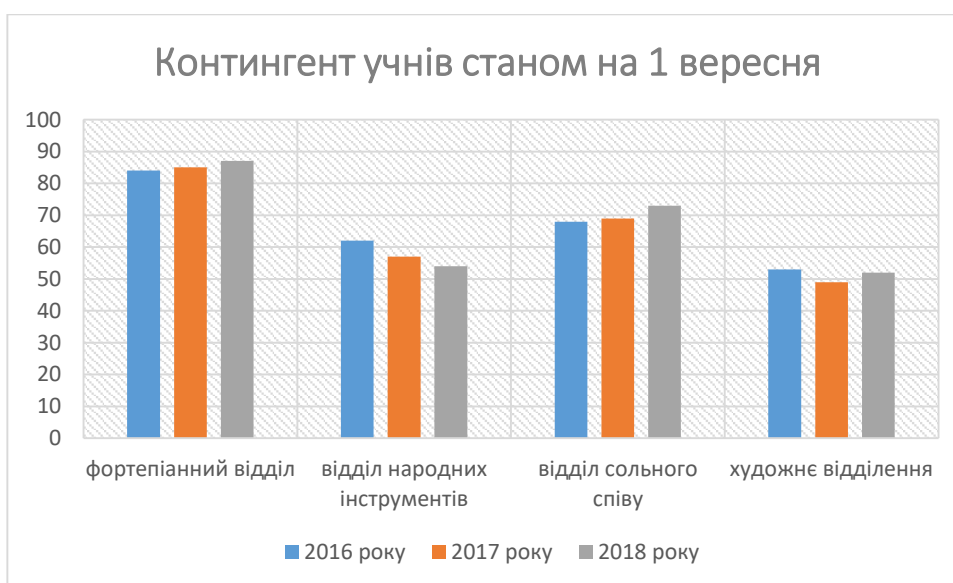
Поряд із витратами на утримання закладу за рахунок коштів громади у 2019 році профінансовано участь у Х Міжнародному хоровому фестивалі, який відбувся у місті Краків (Польща). На поїздку 30 вихованців школи разом із викладачами було витрачено 169 тис. грн. У 2018 році профінансовано участь у VIII Міжнародному хоровому фестивалі «Чорноморські звуці», місто Балчик (Болгарія), загальна сума витрат склала – 230,6 тис. грн.

Початкову мистецьку освіту в КЗ «СШЕВ ССР» в середньому щорічно отримують близько 250 учнів. Розподіл учнів за напрямками мистецької освіти зображено на мал.9

Мал. 9

Аналізуючи данні наказів про розподіл учнів в класи викладачів на початку навчального року, встановлено що найбільша кількість учнів бажає навчатися на фортепіанному відділенні та відділенні сольного співу. Як видно з мал. 10 кількість учнів цього напрямку з кожним роком збільшується.

Мал. 10 Зміни контингенту учнів за останні три навчальні роки

За словами директора, бажаючих навчатися у Слобожанській школі естетичного виховання значно більше ніж в ній навчається. Перш за все це пов'язано з обмеженою кількістю навчальних приміщень. Специфіка надання музичної освіти, полягає в тому, що викладач працює з кожним учнем індивідуально. Групові заняття можуть проводитися лише на художньому відділенні та на заняттях з хору і сольфеджіо.

За поясненням директора з метою організації навчального процесу для наявної кількості учнів розклад занять передбачає щоденну роботу закладу.

Робочими днями для педагогічного персоналу може бути і субота і неділя. Набір нових учнів до першого класу відбувається відповідно до кількості випускників, а в інші класи, в тому числі протягом навчального року, за умови вибуття раніше зарахованого учня.

Так за даними Договорів про оренду та надання послуг з утримання будинків і споруд, з'ясовано, що загальна площа приміщень школи становить 180 м² (враховуючи кабінет директора, приймальню, коридори та технічні приміщення). Навчальний процес відбувається в 10 класах, з яких: 1 клас - для групових занять з сольфеджіо та хору; 2 невеличких класи – для групових занять художнього відділення та хору; 7 маленьких кабінетів для індивідуальних занять гри на музичних інструментах.

Крім того, заняття відбуваються в КЗ «Підгородненська ЗОШ №2» 1-3 ступеню та в КЗ «Підгородненська НВК №3» (в приміщеннях площею 36 м² та 20 м² відповідно на умовах погодинної оренди).

Слід врахувати, що школа розташована у безпосередній близькості до м. Дніпро, що є передумовою навчання у школі не лише дітей громади, а і мешканців обласного центру.

За результатами опрацювання особових справ учнів, що навчалися у 2018-2019 навчальному році, з'ясовано, що кожен третій учень не є мешканцем Слобожанської територіальної громади. Так, 18% учнів є жителями міста Підгородне, ще 16 % - жителями міста Дніпро.

Одним із результативних показників діяльності закладу є кількість випускників, осіб що навчалися, оволоділи програмою та склали кваліфікаційний іспит. Так, по завершенню 2016-2017 навчального року свідоцтво про позашкільну освіту отримало 34 дитини, в тому числі 14 учнів художнього відділення. У 2018 році - 18 учнів, з них 5 – художнього відділення, у 2019 році – 19 учнів, з них 5 - про закінчення художнього відділення.

Висновок: *за результатами аналізу фінансово-господарської діяльності КЗ «СШЕВ ССР» встановлено, що за рахунок коштів громади у періоді дослідження забезпечено оновлення матеріальної бази, гідну заробітну плату, участь окремих учнів та музичних колективів у міжнародних конкурсах, безоплатну освіту дітей пільгових категорій та навчання всіх інших дітей, в тому числі мешканців міст Дніпро та Підгородне за заниженою вартістю.*

Разом з тим, обмежена кількість приміщень не дозволила розширити контингент учнів та забезпечити право на отримання позашкільної освіти всіх бажаючих.

Завищення планових видатків на заробітну плату, які не використано у повному обсязі, стало причиною відволікання бюджетних коштів від реалізації інших соціально значущих цілей громади.

Занизька плата за навчання не сприяла отриманню додаткових надходжень, а прорахунки у плануванні спричинили невикористання коштів, які надійшли як батьківська плата.

3. Результати аудиту

3.1 Невідповідність статуту нормам законодавства заважає реалізації прав власника які закріплені законами України

Заклад позашкільної освіти, як і більшість суб'єктів господарювання діє на підставі статуту – установчого документу, який визначає обсяг правил, що регулюють його правовий стан, відносини, пов'язані з внутрішнім управлінням, стосунки з іншими суб'єктами господарювання чи громадянами.

Відповідно до статті 57 Господарського кодексу України [4], Статут повинен містити відомості пов'язані з особливостями організаційної форми суб'єкта господарювання, передбачені законодавством.

Аналіз Статуту КЗ «Слобожанська школа естетичного виховання ССР» [14] виявив ряд невідповідностей діючому законодавству і недоліки, які потребують доопрацювання та змін.

Зокрема, Статут [14] не містить інформацію про структуру закладу. Скільки створено відділень, з яких напрямків? Скільки філій, де вони знаходяться? Не вказано мету створення закладу, не зазначено, якими нормами керується заклад у своїй діяльності.

Пункт 6.5 Статуту [14], стосовно додаткових джерел формування коштів, містить посилання на нормативні документи, які втратили чинність.

Окремі розділи не відповідають дійсності. Наприклад: пункт 6.7 Статуту [14] - матеріально-технічна база закладу включає приміщення, обладнання, засоби зв'язку, земельну ділянку, рухоме і нерухоме майно, що перебуває у його користуванні. Тоді як, на балансі закладу немає власних приміщень і земельних ділянок.

Пункт 6.10. Статуту [14] - кошти місцевого бюджету на утримання закладу, батьківська плата за навчання учнів, кошти за надання платних послуг, кошти, що надходять з інших джерел, перераховуються та зберігаються на рахунках відділу культури (міської) районної державної адміністрації. Ведення бухгалтерського обліку здійснюється через централізовану бухгалтерію закладів культури (або самостійно). Тоді як, заклад має самостійний кошторис, самостійний баланс, власну бухгалтерію, а кошти надходять на рахунки відкриті в органах казначейства.

В пунктах 1.6, 2.14, 2.15, 3.4, 3.5, 3.10, 3.11, 4.10, 5.1, 5.10, 8.1 є посилання на Міністерство культури і мистецтв України, яке реорганізоване у 2005 році на Міністерство культури і туризму України. У 2010 році, останнє реорганізовано в Міністерство культури України.

Пункт 5.1. Статуту [14] зазначає, що керівництво закладом здійснює директор, якого призначають в порядку, встановленому Міністерством культури і мистецтв України, але відповідно до частини другої статті 23 Закону «Про позашкільну освіту» [7] керівника закладу позашкільної освіти призначає на посаду та звільняє з посади засновник (засновники) або уповноважений ним (ними) орган.

Діючий статут не відображає права Слобожанської територіальної громади, як засновника та власника комунального майна.

Такі як:

- вводити додаткові педагогічні ставки, визначати контингент вихованців (пункт 6 статті 10 Закону [7]);
- затверджувати переліки платних освітніх та інших послуг (Стаття 28 Закону [7]);
- встановлювати додаткові пільги з плати за навчання з урахуванням можливостей місцевих бюджетів (пункт 2 статті 26 Закону [7]);
- затверджувати обсяги фінансування закладу не нижче мінімальних нормативів (пункт 6 статті 10 Закону [7]), та інші.

Як зазначалося у попередньому розділі, новий Закон «Про освіту» [6] вніс суттєві зміни до цілої низки законів, тому при розробці нової редакції статуту варто звернути увагу на необхідність використання в статуті нової термінології відповідно до Законів «Про освіту» [6], «Про позашкільну освіту» [7], «Про культуру» [8].

За умовами Концепції [23], основою для оновлення статуту має стати Положення про мистецьку школу [11].

Висновок: діюча редакція статуту КЗ «Слобожанська школа естетичного виховання ССР» [14] не відображає інформацію про особливості організаційної форми суб'єкта господарювання та заважає реалізації прав власника, які закріплені законами України. Статут потребує внесення змін та приведення його у відповідність до вимог чинного законодавства.

3.2 Не оприлюднення інформації про діяльність закладу є порушенням діючого законодавства та заважає формуванню позитивного іміджу школи

За нормами Закону «Про освіту» [6] на офіційному сайті закладів освіти має оприлюднюватися інформація про заклад, керівника, його заступників, педагогічних працівників, рівень їх освіти та кваліфікації, досвід педагогічної діяльності та інші відомості.

Відповідно до частини третьої статті 30 Закону «Про освіту» [6] заклади освіти, що отримують публічні кошти, та їх засновники зобов'язані оприлюднювати на своїх веб-сайтах кошторис і фінансовий звіт про надходження та використання всіх отриманих коштів, інформацію про перелік товарів, робіт і послуг, отриманих як благодійна допомога, із зазначенням їх вартості, а також про кошти, отримані з інших джерел, не заборонених законодавством.

На момент проведення аудиту КЗ «СШЕВ ССР» не має офіційного сайту, інформація про використання публічних коштів забезпечується за допомогою сервісу «ЄДИНИЙ ВЕБ-ПОРТАЛ ВИКОРИСТАННЯ ПУБЛІЧНИХ КОШТІВ». Поряд з цим, таку інформацію можна знайти на сайті Слобожанської громади (режим доступу - <http://slobozhanska.gromada.site/>) у розділі публічні кошти.

Крім того, на сайті Слобожанської громади у розділі новини громади можна знайти інформацію про окремі заходи закладу.

Разом з тим, цього замало для уявлення потенційних споживачів, щодо характеристик, освітніх послуг, які надає заклад.

Для формування привабливого іміджу КЗ «СШЕВ ССР» необхідно розробити стратегію цілеспрямованих дій, в якій будуть задіяні всі учасники позашкільної освіти: керівництво, педагоги, учні та їх батьки, інші.

Оприлюднені фінансові документи мають інформувати громадськість про те, скільки і звідки надходять гроші та куди вони витрачаються. Інформація про заходи які проводить школа, про досягнення учнів, колективів, дозволить сформуванню уявлення про результати роботи закладу. А відгуки споживачів, дадуть можливість оперативно реагувати на обставини, для підвищення ефективності роботи закладу.

До того ж, відгуки споживачів можна використовувати як один із інструментів моніторингу якості початкової мистецької освіти.

За даними звітів про роботу закладу учні, учнівські колективи та викладачі беруть активну участь у конкурсах та фестивалях різних рівнів. Вихованці школи неодноразово ставали лауреатами та дипломантами районних, обласних, регіональних та всеукраїнських фестивалів. Але інформація про такі здобутки майже нікому не відома, тому впровадження механізмів інформування про досягнення учнів та педагогів має стати моральним стимулом для вихованців і викладачів, що сприятиме їх професійному розвитку і розвитку закладу в цілому.

Публічне інформування громадськості про свою діяльність є запорукою успіху, а найактуальніший спосіб заявити про себе це власний сайт, сторінки в соціальних мережах тощо.

Висновок: встановлено невиконання вимог частини 3 статті 30 Закону України «Про освіту» [6] в частині оприлюднення окремих фінансових

документів на власному веб-сайті. Відсутність цілеспрямованих дій щодо публічного інформування громадськості про діяльність закладу, заважає формуванню позитивного іміджу школи.

3.3 Відсутність якісного планування не дозволяє вирішувати стратегічні завдання закладу та призводить до неефективного використання коштів місцевого бюджету

За результатами аналізу основних показників роботи закладу у 2016 – 2019 роках встановлено, що показники видатків на освіту зросли у тричі, з 2 086,0 тис. грн у 2016 році до 6 080,1 тис грн за 2018 рік, при цьому кількість педагогів та учнів залишилася майже не змінною, що свідчить про відсутність взаємозв'язку між розподілом коштів і фактичними результатами їх використання.

Основні показники роботи закладу у 2016 – 2019 роках наведено у таблиці.

Табл.1

Показники затрат:	од. виміру	2016	2017	2018	2019
усього окладів, в т. ч.:	число окладів (ставок) од.	43,25	43,25	43,25	43,25
керівних працівників;		2	2	2	2
педагогічного персоналу		36	36	36	36,5
спеціалістів		2	2	2	2
робітників		2,5	2,5	2,5	2
обслуговуючого та тех. Персоналу		0,75	0,75	0,75	0,75
кількість відділень	од.	4	4	4	4
кількість класів		10	10	10	11
видатки на отримання освіти - всього, в т.ч.:	тис. грн	2 086,00	4 886,40	6 080,10	3 915,80
за рахунок загального фонду		1 914,30	4 609,80	5 830,70	3 857,30
за рахунок спеціального фонду		171,70	276,60	249,40	58,50
- з них плата за навчання		13,70	91,60	190,10	58,50
Результативні показники					
середня кількість учнів, які отримують освіту у школі	осіб	250	249	252	256
середня кількість учнів, звільнених від плати за навчання		36	33	29	23
кількість учнів на одну педагогічну ставку, осіб;		7	7	7	7
витрати на навчання одного учня, який отримує позашкільну освіту	тис.грн	8,34	19,62	24,13	15,30
у тому числі за рахунок плати за навчання		0,055	0,368	0,754	0,229

Слід врахувати, що показник середньої кількості учнів, які отримують освіту у школі відображає кількість учнів, що переходять з класу в клас.

Одним з основних індикаторів, що характеризують доступність позашкільної освіти є показник охоплення дітей такою освітою від загальної кількості дітей дошкільного і шкільного віку.

За даними Гуманітарного відділу Слобожанської селищної ради станом на 1 січня 2019 року чисельність дітей Слобожанської ОТГ віком від 6 до 18 років складає 1 813 осіб, за даними роботи закладів позашкільної освіти майже кожна дитина відвідує гуртки та має можливість розвивати здібності у сфері освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту, технічної та іншої творчості. Разом з тим, початкову музичну та художню освіту можуть здобувати не більше 14% дітей громади.

Відповідно до законодавства, органи місцевої самоврядування затверджують обсяги фінансування комунальних закладів позашкільної освіти не нижче мінімальних нормативів, забезпечують фінансування витрат на їх утримання. При цьому, можуть вводити додаткові педагогічні ставки, визначати контингент вихованців та інше (частина 6 статті 10 Закону [7]).

У продовж 2016 – 2019 років фінансування КЗ «СШЕВ ССР» здійснювалося відповідно до кошторису видатків, складання яких регламентується Постановою № 228 [21].

За умовами діючого порядку, під час визначення обсягів видатків закладу необхідно враховувати об'єктивну потребу на підставі базових виробничих показників, контингентів учнів, штатної чисельності, тощо, а також з урахуванням заходів щодо скорочення витрат протягом планового періоду (пункт 20 Постанови № 228 [21]).

Головні розпорядники під час розгляду показників проектів зобов'язані: – забезпечити суворе виконання вимог законодавства щодо складання кошторисів на наступний рік, дотримуватися режиму економії, не допускати внесення до кошторисів бюджетних асигнувань, що не є обґрунтованими (пункт 29 Постанови № 228 [21]).

Всупереч вищезазначеному, за результатами аналізу фінансово-господарської діяльності КЗ «СШЕВ ССР» встановлено, завищення планових видатків на заробітну плату, які не використано у повному обсязі, що стало причиною відволікання бюджетних коштів від реалізації інших соціально значущих цілей громади.

Зокрема у 2018 році видатки на оплату праці і нарахування на заробітну плату було затверджено на рівні 7 382,7 тис. грн, касові видатки за звітний період склали 5 157,5 тис. грн, або на 2 225,2 тис. грн менше, чим заплановано.

Аналогічно, у 2017 році, видатки на оплату праці і нарахування на заробітну плату було затверджено на рівні 4 505,3 тис. грн, касові видатки за звітний період склали 3 502,1 тис. грн, або на 1 003,2 тис. грн менше, чим заплановано.

При цьому, результати аудиту виявили факти зайвого використання коштів загального фонду на виплати матеріальної допомоги у 2017 році, про що зазначено у розділі 3.4 Аудиторського звіту.

В умовах автономії закладів освіти, одним із напрямів діяльності керівника є пошук джерел фінансування. Заклад має право самостійно визначати види платних освітніх та інших послуг відповідно до свого статуту та залучати альтернативні джерела фінансування (стаття 26 Закону [7]).

Відповідно до пункту 6.5. Статуту [14] додатковими джерелами формування доходів закладу є кошти, отримані за надання платних послуг, які на сьогоднішній день не обмежуються визначеним переліком.

Але, у 2016-2018 роках та I півріччі 2019 року будь-які послуги не надавалися, доходи окрім бюджетного фінансування та плати за навчання не отримувалися.

Крім того, прорахунки у плануванні спричинили невикористання коштів, які надійшли як батьківська плата.

Як зазначалося у попередньому розділі, кошти спеціального фонду мали використати на заробітну плату, але враховуючи, що такі видатки були повністю забезпечені за рахунок місцевого бюджету, кошти на суму понад 70 тис. грн, які надійшли від батьків у 2017 році понад 2,5 років залишаються не використаними.

Вищевикладене свідчить про те, що діючий механізм фінансування – утримання закладу не забезпечує розвиток закладу.

Вирішення цього завдання можна досягти при застосуванні програмно-цільового методу, який передбачає досягнення конкретних результатів із застосуванням оцінки ефективності використання бюджетних коштів.

Наказом Міністерства фінансів України, Міністерства культури і туризму України 01.10.2010 N 1150/41 затверджено Типовий перелік бюджетних програм та результативних показників їх виконання для місцевих бюджетів у галузі «Культура», в тому числі за КТКВК 110205 Школи естетичного виховання дітей.

Метою програми є духовне та естетичне виховання дітей та молоді, а завданням - забезпечення надання початкової музичної хореографічної освіти, з образотворчого мистецтва та художнього.

Програмою визначено результативні показники, в тому числі показники затрат, продукту, ефективності і якості.

При затвердженні програми необхідно визначити контингент учнів та передбачити шляхи до його розширення. Передбачити показники, які будуть індикаторами розвитку та якісних змін (для подальшого моніторингу).

Розробити стратегію розвитку закладу. Створити систему моральних та матеріальних стимулів педагогічних працівників та обдарованих учнів.

Висновок: відсутність якісного планування не дозволяє вирішувати стратегічні завдання закладу та призводить до неефективного використання коштів місцевого бюджету. Перехід від утримання закладу до альтернативних джерел фінансування шляхом надання послуг населенню зробить таку освіту доступною більшому колу мешканців та дозволить оптимально використовувати кошти громади.

3.4 Діючий порядок оплати праці працівників КЗ «СШЕВ ССР» не сприяє професійному розвитку вчителів та призводить до не економного та не раціонального використання коштів громади

Економічні, правові та організаційні засади оплати праці працівників КЗ «СШЕВ ССР» визначені в розділі 6 Колективного договору [16] закладу, яким передбачено, що оплата праці в закладі відбувається відповідно до Закону «Про оплату праці» від 24.03.95р. № 108/95-ВР та інших нормативно-правових актів.

При цьому, окремі положення Колективного договору [16] містять помилки. А саме, пункт 5.1.6 невірно визначає назву закладу, пункт 2 розділу 2 Положення про преміювання, яке є невід'ємною частиною Колективного договору містить посилання на сектор, який не існує та інш.

Поряд з цим, є пункт, що суперечить діючому законодавству та призводить до зайвих витрат громади.

Так, відповідно до пункту 6.2.7 адміністрація закладу зобов'язується в обов'язковому порядку проводити виплату матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань у сумі не більше ніж один посадовий оклад.

Водночас, можливість такої виплати передбачена тільки педагогічним працівникам і виключно за рахунок власних надходжень закладу (пункт 8 статті 61 Закону «Про освіту» [6]).

В порушення пункту 8 статті 61 Закону «Про освіту» [6] за наказом директора від 07.12.2018 № 49-к «Про надання матеріальної допомоги», в грудні 2018 року 22-ом працівникам закладу із загального фонду було нараховано та виплачено матеріальну допомогу для вирішення соціально-побутових питань на загальну суму 82480,75 грн.

Вищевикладене призвело до зайвих витрат загального фонду на суму 100626,52 грн, в тому числі нарахування 18145,77 грн.

Враховуючи, вищевикладене, кошти у сумі 100 626,52 грн із спеціального рахунку мають бути перераховані в дохід місцевого бюджету.

Крім того, в ході аудиторського дослідження встановлено, що упродовж 2016-2018 років та у I півріччі 2019 року директору КЗ «СШЕВ ССР» та його заступнику, які за основну роботу одержують повний посадовий оклад, встановлювалося педагогічне навантаження 18 годин на тиждень. Тоді як, вони мали вести викладацьку роботу в середньому не більш як 12 год на тиждень (п.91 Інструкції №102 [19]).

Слід зазначити, що за даними тарифікаційних списків в закладі працює 27 викладачів, при цьому відповідно до штатного розпису передбачено 36 одиниць педагогічного персоналу, у зв'язку з чим, кожен третій викладач має майже подвійну тарифну ставку (30-36 годин на тиждень).

Відповідно до умов законодавства плани роботи закладу та педагогічне навантаження працівників визначає педагогічна рада. Визначене педагогічне навантаження затверджується наказом директора.

Враховуючи вищевикладене, при визначенні педагогічною радою планів роботи на 2019-2020 рік необхідно врахувати вимоги п.91 Інструкції №102 [19] стосовно викладацької роботи керівних працівників.

Окремо необхідно звернути увагу на діючу систему матеріального заохочення.

Так, відповідно до пункту 3.2.6 Колективного договору [22] Адміністрація зобов'язується запровадити систему матеріального і морального стимулювання для збільшення матеріальної зацікавленості працівників. Невід'ємною частиною Колективного договору є Положення про преміювання працівників КЗ «СШЕВ ССР» - Додаток 3, в якому, визначено порядок преміювання.

Зокрема, пунктом 3 першого розділу, передбачено, що директор затверджує розміри преміювання працівників відповідно до особистого внеску працівника в загальні результати роботи закладу.

Але, як показали результати дослідження, у більшості випадках зазначена норма не виконувалася і заохочення працівників відбувалося без урахування особистого внеску кожного працівника.

Так, не залежно від педагогічного навантаження та особистого внеску, всі вчителі (окрім вчителів Підгородненської філії та сумісників) преміювалися у визначеній сумі, як наслідок – той хто працював найменше отримав найвищий відсоток премії відповідно до своєї тарифної ставки.

Так, наприклад: - у травні 2019 року за наказами № 21-к та №23-к викладачі були премійовані з нагоди державного свята – День перемоги на суму 5000 грн, та у зв'язку з підготовкою та проведенням звітнього концерту на суму 5000 грн. У результаті, викладач, який працював з навантаженням 36 годин на тиждень і заробив 9 298 грн відповідно до своєї тарифної ставки отримав премію 10 000 грн, або 108% від тарифної ставки. В той же час, викладач який працював з навантаженням 10 годин на тиждень і заробив 2102,22 грн відповідно до своєї тарифної ставки, також отримав премію 10 000 грн, або 476%.

Аналогічно в грудні 2018 року викладач, який працював з навантаженням 36 годин на тиждень і заробив 9298 грн відповідно до своєї тарифної ставки отримав премію 12000 грн, або 129% від тарифної ставки. В той же час, викладач який працював з навантаженням 18 годин на тиждень і заробив 3496,0 грн відповідно до своєї тарифної ставки, також отримав премію 12000 грн, або 343%.

Розрахунки наведено у додатку до звіту. Додаток 2.

Майже щомісяця працівників і викладачів КЗ «СШЕВ ССР», в тому числі і тих хто працював 10-12 годин на тиждень, премійовано з нагоди державних свят: в лютому - до Міжнародного жіночого дня, в квітні - до Дня праці, в травні, як зазначалося – до Дня перемоги, в червні – до Дня Конституції і т.д.

Висновок: діюча система заохочень, коли премії виплачують не за окремі досягнення, а у плановому порядку, в одному розмірі для всіх без урахувань особистого внеску в загальні результати роботи не може стимулювати працівників та сприяти їх професійному розвитку.

Слід додати, що всі премії були заплановані, нараховані та виплачені за рахунок місцевого бюджету, що не мотивує до залучення альтернативних джерел фінансування та призводить до не економного та не раціонального використання коштів громади.

3.5 Занижений розмір плати за навчання та відсутність планування щодо її використання не сприяє ефективному розвитку закладу

Відповідно до законодавства органи місцевої влади та самоврядування створюють умови для фізичної та фінансової доступності початкової мистецької освіти в закладах громад шляхом компенсації вартості навчання осіб з числа пільгових категорій за рахунок коштів місцевих бюджетів відповідно до Закону, сприяють реалізації стратегічних планів розвитку закладів, а також запроваджують програми розвитку мистецьких шкіл, фінансової підтримки особливо обдарованих учнів та найбільш ефективних і креативних викладачів.

Але результати дослідження засвідчили, що існуюча система утримання закладу повністю залежить від бюджетного фінансування, що не сприяє залученню альтернативних джерел доходів.

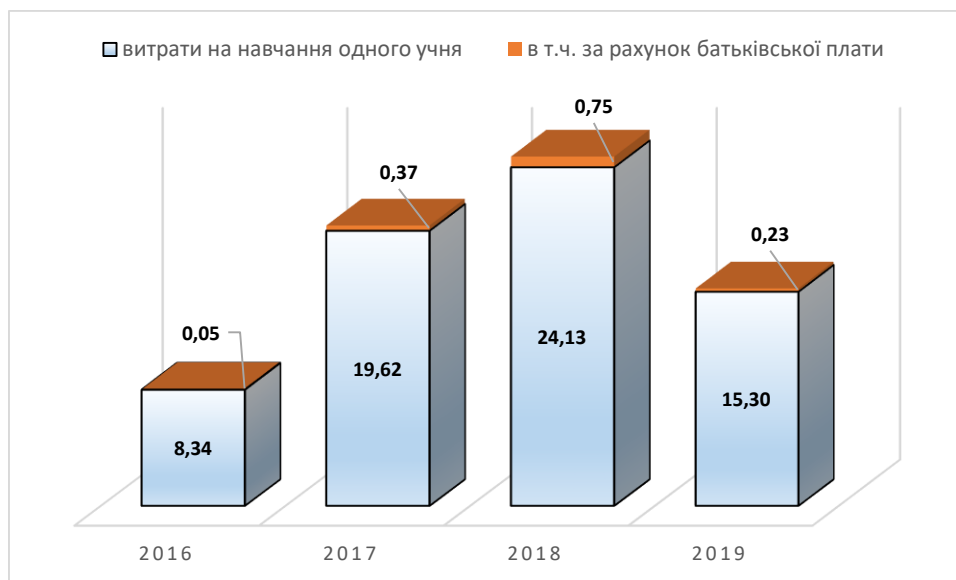
Виходячи із загальної кількості видатків на утримання та розвиток КЗ «СШЕВ ССР» та кількості учнів, витрати на навчання 1 учня становили:

у 2016 році – 8,3 тис. грн, в тому числі за рахунок батьківської плати 0,05 тис. грн, що складає 0,7% від загальної кількості видатків;

у 2017 році – 19,6 тис. грн, в тому числі за рахунок батьківської плати 0,37 тис. грн, що складає 1,9%;

у 2018 році – 24,13 тис. грн, в тому числі за рахунок батьківської плати 0,75 тис. грн, що складає 3,1%;

у I півріччі 2019 року – 15,3 тис. грн, в тому числі за рахунок батьківської плати 0,23 тис. грн, що складає 1,5%.

Мал. 9 Середня вартість навчання 1 учня (в тис. грн)

Як зазначалося у попередньому розділі основною складовою витрат є видатки пов'язані з виплатою заробітної плати та нарахуваннями на неї, враховуючи, що навчання передбачає велику кількість індивідуальних уроків.

В ході аудиту на підставі даних тарифікаційного списку педагогічних працівників КЗ «СШЕВ ССР» станом на 02.01.2019 було визначено середню вартість 1-ї години викладацької роботи за різними напрямками навчання.

До розрахунку включено тарифну ставку, гарантовані на державному рівні доплати, надбавки і виплати, та нарахування на заробітну плату (22%).

За результатами розрахунку встановлено, що найбільша заробітна плата за годину викладацької роботи складає – 171,73 грн (старший викладач по класу бандури, вищої категорії, 14 розряду за ЄТС, зі стажем роботи 20 років), найменша – 97,15 грн (викладач по класу народних інструментів, 10 розряду за ЄТС, без досвіду роботи).

Розрахунок наведено у додатку до звіту. Додаток 1.

В таблиці 1 відображено середню заробітну плату за годину викладацької роботи у розрізі різних відділень та розмір плати за навчання.

Табл. 1

грн.

Назва предмету	За годину викладацької роботи	Плата за 1 місяць навчання	Примітка
Фортепіано	139,13	100	заняття проводяться індивідуально
сольний спів	127,96	100	
Бандура	171,73	80	
Народні інструменти	123,69	80	
Музична теорія, сольфеджіо та інш.	114,57		групові заняття (6-8 учнів)
Образотворче мистецтво	121,47	80	групові заняття

Як видно з таблиці, розмір місячної плати за навчання є меншим ніж вартість 1-го індивідуального заняття.

Розмір видатків на заробітну плату за проведення одного групового заняття (з образотворчого мистецтва та інших дисциплін), за умови проведення у групі де 6 і більше учнів становить близько 19 грн.

На підставі даних типових початкових планів проведено розрахунок вартості заробітної плати педагогів, які безпосередньо займаються з учнями.

Результати розрахунку наведено в таблиці 2.

Табл. 2

грн

Витрати на заробітну плату педагогів за місяць навчання 1 учня (без урахування стимулюючих виплат)									За 8 років навчання
клас	1	2	3	4	5	6	7	8	
фортепіано	1457	1457	1648	1648	1648	1648	1648	1648	127 997,00
бандура	1718	1718	1909	1909	1909	1909	1909	1909	148 861,00
народні інструменти	1333	1333	1524	1524	1524	1524	1524	1524	118 115,40
сольний спів	1367	1367	1558	1558	1558	1558	1558	1558	120 848,20

Середньомісячні витрати на заробітну плату педагогів за навчання одного учня становлять 1,5 тис грн (без урахування стимулюючих виплат, педагогам, адміністративних витрат та інших витрат пов'язаних з наданням початкової музичної освіти). Найбільші витрати на заробітну плату становлять - 1,9 тис. грн (клас «Бандура»), найнижчі – 1,3 тис грн (клас «Народні інструменти»).

Приклад розрахунку:

8 клас «Бандура»: відповідно до типових навчальних планів на тиждень передбачено 2 години - індивідуальних занять та 7 год – групових.

Сума витрат на тижневу заробітну плату вчителя дорівнює 343 грн (2 год*171,73 грн) + (7 год * (114,57грн /6 учнів)). Сума витрат за місяць – 1909 грн (343 грн *4 тижні).

1 клас «Народні інструменти»: відповідно до типових навчальних планів на тиждень передбачено 2 години - індивідуальних занять та 4,5 год – групових.

Сума витрат на заробітну плату вчителів за тиждень дорівнює 247 грн (2 год*123,69 грн) + (4,5 год * (114,57грн /6 учнів)). Сума витрат на місяць – 1333 грн (247 грн *4 тижні).

За результатами розрахунків встановлено, що середньомісячна вартість навчання 1-го учня у 2019 році становить 2,55 тис. грн, з яких 94% це заробітна плата, в тому числі гарантовані державою виплати педагогам - 1,5 тис. грн, решта – стимулюючі виплати та заробітна плата адміністративно-управлінського персоналу. В той час, як щомісячна плата за навчання становить 3,5% від загальних витрат на одного учня.

В ході аудиту проведено моніторинг розміру батьківської плати за аналогічні освітні послуги в різних регіонах України. Результати моніторингу наведено в таблиці 2.

Табл.2 Плата за навчання з 2018-2019 навчальний рік грн

місто	КЗ "СШЕВ ССР"	Дніпро	Запоріжжя	Житомир	Миколаїв
фортепіано	100	450	280	250	250
естрадні інструменти	100	550	250	250	300
народні інструменти	80	420	165	150	180
струнно-смичковий	80	450	200	150	200
сольний спів (естрадний вокал)	100	550	330	270	
сольний спів (класичний вокал)	100	500			
гітара		450	300	250	300
духові та ударні інструменти		420		200	200
ударні інструменти (джаз)		550			
саксофон			250		
художнє відділення	80		225	250	240
всі класи "0"				250	
зразковий колектив "Gloria"				250	

За результатами моніторингу з'ясовано, що розмір плати за навчання в КЗ «СШЕВ ССР» є найменшим у порівнянні з іншими школами. А саме, у 4-5 разів менший ніж у музичних школах міста Дніпро, та у 2-3 рази менший ніж середній розмір за даними інших шкіл.

Слід додати, що встановлення розміру плати за навчання в мистецьких школах є винятковою компетенцією закладу.

Разом з тим, результати розрахунків та моніторингу вказують на те, що навіть при встановленні плати за навчання на найвищому рівні, середньомісячні витрати громади на утримання одного учня в КЗ «СШЕВ ССР» становитимуть близько 2,0 тис. грн. При цьому, відвідувати такий заклад на сьогодні можуть близько 250 учнів, або 14% від загальної кількості дітей громади (станом на 1 січня 2019 року чисельність дітей Слобожанської ОТГ віком від 6 до 18 років складає 1 813 осіб).

Значні витрати громади на одного вихованця КЗ «СШЕВ ССР» та обмежена кількість дітей, які можуть навчатися у закладі є ознакою несправедливого розподілу суспільних фінансів між громадянами громадами. Тому підвищення плати за навчання має скоротити витрати бюджету на утримання одного учня, а використання зекономлених коштів дозволить розширити контингент викладачів та учнів.

Крім того, за умовами Концепції [23], сучасна мистецька школа відкрита до розширення видів платних освітніх та інших послуг відповідно до свого статуту та залучення альтернативних джерел фінансування.

Але, упродовж років дослідження закладом не застосовувалися встановлені законом інструменти щодо залучення та використання додаткових коштів на свою статутну діяльність. В КЗ «СШЕВ ССР» незапочатковано надання будь-яких платних послуг. Крім того, за результатами аналізу фінансово-господарської діяльності КЗ «СШЕВ ССР» встановлено, що прорахунки у плануванні спричинили невикористання коштів, які надійшли як батьківська плата.

Висновок: за результатами дослідження доведено, що занижений розмір плати за навчання та відсутність планування щодо її використання не сприяє ефективному розвитку закладу. Для подальшого розвитку закладу необхідно визначити плановий контингент учнів, які здобуватимуть освіту за рахунок фінансування з бюджету громади та встановити обґрунтований розмір плати за навчання, що дозволить зменшити витрати громади на одного вихованця.

Поряд із зазначеним, з метою задоволення освітніх і культурних потреб учнів, їх батьків, інших громадян та організацій, розширення освітніх послуг доцільно започаткувати діяльність на основі самокупності. Для цього, визначити перелік послуг, які може надавати заклад, обрахувати їх вартість, розробити і затвердити відповідне положення.

3.6 Недотримання принципів ефективного співробітництва з територіальною громадою міста Підгородне призводить до зайвих витрат громади

Як зазначалося у попередньому розділі, в школі щорічно здобувають освіту близько 250 учнів, але не всі з них є мешканцями Слобожанської громади.

Так, відповідно до наказу директора КЗ «СШЕВ ССР» від 01.09.2018 № 26 про розподіл учнів в класи викладачів на навчання в 2018-2019 навчальному році було зараховано 254 учня. За даними особових справ, з'ясовано, що із загальної кількості учнів 167 учнів є мешканцями смт Слобожанське, 41 – міста Дніпро і 46 – міста Підгородне (з них 28 дітей відвідують заняття у філії КЗ «СШЕВ ССР» в орендованих приміщеннях Підгородненських шкіл, інші проїздять в школу до смт Слобожанське).

На підставі даних особових справ учнів, даних наказу про зарахування учнів на 2018-2019 навчальний рік, беручи до уваги розрахунки витрат на заробітну плату педагогів та кількість годин навчання, визначено витрати на заробітну плату вчителів, які навчали мешканців міста Підгородне.

Розрахункова сума витрат наведена в таблиці 3.

Табл. 3

грн

Розрахункова сума витрат на заробітну плату викладачам, що навчають мешканців м. Підгородне									
Навчальний предмет /клас	1	2	3	4	5	6	7	8	Разом
Кількість учнів, що навчаються у філії Слобожанської школи естетичного виховання									
фортепіано	1	2	1	1	1			2	27
народні інструменти	1	1	2		2				
сольний спів	6	1	2	2	1	1			
Кількість учнів, що навчаються безпосередньо у школі естетичного виховання									
фортепіано	1	1			1		1	1	15
народні інструменти			1	1		1		1	
сольний спів	2			1		1	1	1	
витрати на заробітну плату викладачів філії (за 6 місяців)									252 933,24
фортепіано	1457	2914	1648	1648	1648			3295	75 652,50
народні інструменти	1718	1718	3817		3817				66 414,60
сольний спів	7999	1333	3048	3048	1524	1524			110 866,14
витрати на заробітну плату викладачів школи, що навчають дітей міста Підгородне									145 522,68
фортепіано	1457	1457			1648		1648	1648	47 139,60
народні інструменти			1909	1909		1909		1909	45 804,00
сольний спів	2666			1524		1524	1524	1524	52 579,08
Разом витрати на заробітну плату (за 6 місяців)									398 455,92

Як видно з табл. 3, витрати на заробітну плату педагогів, які навчають мешканців міста Підгородне розрахунково становлять майже 400 тис. грн (за 6 місяців), в тому числі витрати на заробітну плату викладачів, що працюють у філії понад 250 тис. грн. Разом з тим, за 6 місяців 2019 року з бюджету громади міста Підгородне надійшло 85,0 тис грн.

Відповідно до частини 7 статті 75 Бюджетного кодексу [2] територіальні громади сіл, селищ і міст можуть об'єднувати на договірних засадах кошти бюджетів для виконання спільних проектів або для спільного фінансування (утримання) комунальних підприємств, організацій і установ з урахуванням статті 93 цього Кодексу.

Як зазначалося у попередньому розділі Слобожанська об'єднана територіальна громада та територіальна громада м. Підгородне уклали Договір про співробітництво територіальних громад у формі спільного фінансування (утримання) Комунального закладу «Слобожанська школа естетичного виховання Слобожанської селищної ради» від 10.07.2017 року [17].

За умовами пункту 3.1 Договору [17] з урахуванням змін, фінансування (утримання) закладу відбувається Слобожанською об'єднаною територіальною громадою з наступним частковим відшкодуванням територіальною громадою міста Підгородне за розрахунками відшкодування наданими об'єктом спільного утримання.

За даними бухгалтерського обліку фактичні витрати на заробітну плату педагогів, що навчали дітей міста Підгородне у філії КЗ «СШЕВ ССР», склали:

у 2017 році – 290,1 тис. грн;

у 2018 році – 378,1 тис. грн;

за I півріччя 2019 року – 253,8 тис. грн.

У той же час надходження з бюджету міста Підгородне, склали:

у 2017 році – 25,0 тис. грн;

у 2018 році – 199,0 тис. грн;

у I півріччі 2019 року – 85,0 тис. грн.

Тобто, фінансування яке надійшло з територіальної громади міста Підгородне, не покрило навіть витрат на заробітну педагогів КЗ «СШЕВ ССР».

Вищевикладене, вказує на те, що потребу в бюджетних коштах, як відшкодування вартості утримання КЗ «СШЕВ ССР» за навчання учнів міста Підгородне визначено із недотриманням бюджетного законодавства, без відповідних розрахунків та економічних обґрунтувань, що призвело до зайвих витрат громади протягом 2017 – I півріччя 2019 року щонайменше на суму 613,0 тис. грн, в тому числі у 2017 році – 265,1 тис. грн; у 2018 році – 179,1 тис. грн; у I півріччі 2019 року – 168,8 тис. грн.

Висновок: *недотримання принципів ефективного співробітництва з територіальною громадою міста Підгородне призводить до зайвих витрат Слобожанської громади.*

З огляду на те що органи місцевого самоврядування можуть визначати контингент вихованців, при проведенні розрахунку необхідно врахувати доведену кількість учнів, що навчатимуться за рахунок бюджетних коштів. Інші бажачучи навчатися в КЗ «СШЕВ ССР» можуть реалізувати своє право виключно на умовах самоокупності у госпрозрахункових групах.

Висновки

За результатами аудиту встановлено, що діяльність закладу протягом періоду, що підлягав аудиту, була спрямована на надання музичної та художньої освіти.

Поряд із навчанням учні, учнівські колективи та викладачі КЗ «СШЕВ ССР» беруть активну участь у конкурсах та фестивалях різних рівнів. Вихованці школи неодноразово ставали лауреатами та дипломантами районних, обласних, регіональних та всеукраїнських фестивалів.

За період з 01.07.2016 року по 01.07.2019 року за рахунок загального фонду бюджету громади в КЗ «СШЕВ ССР» забезпечено оновлення матеріальної бази, гідну заробітну плату, участь окремих учнів та музичних колективів у міжнародних конкурсах, безоплатну освіту дітей пільгових категорій та навчання інших дітей, в тому числі мешканців міст Дніпро та Підгородне.

Разом з тим, результати вказують на те, що початкову музичну та художню освіту можуть здобувати не більше 14% дітей громади. Обмежена кількість приміщень не дозволяє розширити контингент учнів та забезпечити право на таку освіту всіх бажаючих.

Діючий порядок ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в КЗ «СШЕВ ССР» відповідає вимогам законодавства та дозволяє забезпечити належний стан збереження активів. Але, відсутність плану розвитку закладу, невизначеність з цілями та бажаними результатами призвела до неможливості визначення та вирішення стратегічних проблем. Поряд з цим, встановлено окремі порушення та недоліки. Зокрема.

Завищення планових видатків на заробітну плату, які не використано у повному обсязі, стало причиною відволікання бюджетних коштів від реалізації інших соціально значущих цілей громади у 2018 році на суму 2 225,2 тис. грн, у 2017 році - 1003,2 тис. грн.

Недотримання принципів ефективного співробітництва з територіальною громадою міста Підгородне призвела до зайвих витрат Слобожанської громади протягом 2017 – I півріччя 2019 року на суму 613,0 тис. грн.

Невідповідність окремих положень Колективного договору КЗ «СШЕВ ССР» діючому законодавству, стали причиною зайвого використання коштів місцевого бюджету на суму 100,6 тис. грн.

Прорахунки у плануванні витрат закладу призвели до невикористання коштів, які надійшли як батьківська плата. Так, упродовж 2,5 років залишаються не використаними кошти на суму понад 70 тис. грн.

Крім того, діюча редакція статуту КЗ «Слобожанська школа естетичного виховання ССР» не відображає інформацію про особливості організаційної форми суб'єкта господарювання та заважає реалізації прав власника, які закріплені законами України. Таких як:

- вводити додаткові педагогічні ставки, визначати контингент вихованців;
- затверджувати переліки платних освітніх та інших послуг;
- встановлювати додаткові пільги з плати за навчання, та інші.

Невиконання вимог частини 3 статті 30 Закону України «Про освіту» в частині оприлюднення окремих фінансових документів на власному веб-сайті та відсутність цілеспрямованих дій щодо публічного інформування громадськості про діяльність КЗ «СШЕВ ССР», заважає формуванню позитивного іміджу закладу.

За результатами дослідження з'ясовано, що специфіка надання музичної освіти передбачає велику кількість проведення індивідуальних занять, що потребує значних витрат на заробітну плату. А враховуючи, що освітня субвенція не забезпечує реалізацію державних гарантій для педагогічних працівників позашкільної освіти, такі витрати покладаються на громаду.

У ході аудиту на підставі даних тарифікації станом на 01.01.2019 року та типових навчальних планів проведено розрахунки і встановлено що середньомісячні витрати на заробітну плату педагогів за навчання одного учня становлять від 1,3 тис. грн до 1,9 тис грн (без урахування стимулюючих виплат, педагогам, адміністративних витрат та інших витрат пов'язаних з наданням початкової музичної освіти). Разом з ти, щомісячна плата за навчання становить від 80,0 грн до 100,0 грн, що є меншим ніж вартість 1-го індивідуального заняття.

За результатами моніторингу з'ясовано, що розмір плати за навчання в КЗ «СШЕВ ССР» є найменшим у порівнянні з аналогічними школами міста Дніпро та в інших регіонах України. А саме, у 4-5 разів менший ніж у музичних школах міста Дніпро, та у 2-3 рази менший ніж середній розмір за даними інших шкіл України.

При цьому, кожен третій учень, що навчався у 2018-2019 навчальному році, не є мешканцем Слобожанської територіальної громади. Так, із 254 учнів зарахованих станом на 01.01.2018 року, 46 учнів, або 18% є мешканцями міста Підгородне, ще 41 учень, або 16 % - мешканці міста Дніпро.

За результатами дослідження доведено, що занижений розмір плати за навчання та відсутність планування щодо її використання не сприяє ефективному розвитку закладу та призводить до не економного використання коштів громади.

Ще одним фактором, що стоїть на заваді раціонального використання коштів громади, це спосіб фінансування.

Так, відповідно до законодавства, органи місцевої самоврядування затверджують обсяги фінансування комунальних закладів позашкільної освіти не нижче мінімальних нормативів. Крім того, діючим законодавством передбачено цілий перелік додаткових джерел фінансування закладу. Водночас, за результатами аудиту встановлено, що заклад на 96% утримується за рахунок коштів громади, при цьому обсяги фінансування не обмежуються мінімальними нормативами. У свою чергу, планування заходів заохочення за рахунок коштів місцевого бюджету не мотивує адміністрацію закладу до залучення альтернативних джерел фінансування.

Крім того, діюча система заохочень не може стимулювати працівників та сприяти їх професійному розвитку. Так, премії виплачують у плановому

порядку, в одному розмірі для всіх, без урахувань особистого внеску в загальні результати роботи.

Для подальшого розвитку закладу необхідно визначити плановий контингент учнів, які здобуватимуть освіту за рахунок місцевого бюджету та встановити економічно обґрунтований розмір плати за навчання, що дозволить зменшити витрати громади на заклад, та визначити категорії учнів, які мають пільги або знижки.

З метою підтримки обдарованих і талановитих вихованців, а також дітей громади, у разі можливості, передбачити знижки на плату за навчання, або інші заохочення для таких учнів.

З метою задоволення освітніх і культурних потреб учнів, їх батьків, інших громадян та організацій, розширення освітніх послуг доцільно започаткувати діяльність на основі самоокупності. Для цього, визначити перелік послуг, які може надавати заклад, обрахувати їх вартість, розробити і затвердити відповідне положення, тощо.

Підсумовуючи вищевикладене, з метою підвищення ефективності використання бюджетних ресурсів і комунального майна на розвиток закладу за результатами аудиту розроблені відповідні пропозиції.

ПРОПОЗИЦІЇ

На рівні Комунального закладу «Слобожанська школа естетичного виховання Слобожанської селищної ради

1. Внести зміни до Статуту закладу, щодо реалізації прав Слобожанської селищної ради, як засновника та власника комунального майна КЗ «СШЕВ ССР».
2. Для врегулювання економічно-правових засад оплати праці працівників внести зміни до Колективного договору КЗ «СШЕВ ССР».
3. В рамках співпраці з територіальною громадою міста Підгородне, відповідно до умов договору про співробітництво провести розрахунок вартості ресурсів використаних Слобожанською об'єднаною територіальною громадою на надання позашкільної освіти мешканцям міста Підгородне, та вжити заходів щодо відшкодування таких витрат.
4. Кошти спеціального фонду на суму 100,6 тис.грн перерахувати в дохід місцевого бюджету.
5. Провести розрахунок видатків на утримання КЗ «СШЕВ ССР» у II півріччі 2019 року та вжити заходів щодо зменшення асигнувань у відповідності до обґрунтованої потреби закладу.
6. Забезпечити суворе виконання вимог законодавства щодо складання кошторисів на наступний рік, додержуватися режиму економії, не допускати внесення до кошторисів бюджетних асигнувань, що не є обґрунтованими.
7. Для ефективного функціонування закладу розробити стратегічний план його розвитку.
8. Розглянути можливість створення відокремленого структурного підрозділу (філії) для забезпечення відповідною освітою мешканців села Степове.
9. Провести розрахунки та надати для затвердження пропозиції щодо кількості вихованців, які здобуватимуть освіту за рахунок бюджетного фінансування та розміру плати за навчання.
10. Для впровадження діяльності на основі самоокупності, визначити перелік послуг, які може надавати заклад, обрахувати їх вартість, розробити і затвердити відповідне положення.
11. Визначити відповідального та забезпечити виконання вимог діючого законодавства, в частині оприлюднення інформації про діяльність закладу.
12. Результати аудиту розглянути на виробничий нараді, на якій визначити план заходів, відповідальних та терміни впровадження наданих пропозицій.

Інформацію про вжиті заходи та стан впровадження наданих пропозицій надати відділу внутрішнього аудиту виконкому Слобожанської селищної ради до 10.09.2019 року, а у подальшому щомісяця до повного їх впровадження.

На рівні Гуманітарного відділу Слобожанської селищної ради

1. Для ефективного функціонування КЗ «СШЕВ ССР» розглянути можливість запровадження програми розвитку закладу, передбачивши в ній показники, які будуть індикаторами розвитку та якісних змін.
2. Одночасно з адміністрацією закладу розглянути можливість створення відокремленого структурного підрозділу (філії) для забезпечення відповідною освітою мешканців села Степове.
3. Визначити контингент вихованців, які здобуватимуть освіту в КЗ «СШЕВ ССР» за рахунок бюджетного фінансування, та надати його на затвердження селищній раді.
4. Посилити контроль та забезпечити суворе виконання вимог законодавства при складанні КЗ «СШЕВ ССР» кошторисів на наступний рік, з додержанням принципів економності та обґрунтованості.

На рівні Слобожанської селищної ради

1. Для забезпечення реалізації прав Слобожанської територіальної громади, як засновника та власника КЗ «СШЕВ ССР» затвердити нову редакцію Статуту закладу.
2. Затвердити контингент вихованців, які здобуватимуть освіту в КЗ «СШЕВ ССР» за рахунок бюджетного фінансування,
3. Затвердити обґрунтований розмір плати за навчання в КЗ «СШЕВ ССР».
4. Затвердити категорії учнів, які мають пільги на оплату за навчання в КЗ «СШЕВ ССР».
5. З метою підтримки обдарованих і талановитих вихованців, а також мешканців Слобожанської об'єднаної територіальної громади, у разі можливості, передбачити знижки на плату за навчання в КЗ «СШЕВ ССР», або інші заохочення для таких учнів.
6. Затвердити перелік та порядок надання платних освітніх та інших послуг в КЗ «СШЕВ ССР».

Начальник відділу внутрішнього аудиту

А.КАМИШЕВА

Джерела

1. Конституція.
2. Бюджетний кодекс України.
3. Цивільний кодекс
4. Господарський кодекс
5. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні».
6. Закон України «Про освіту» 5 вересня 2017 року № 2145-VIII.
7. Закон України «Про позашкільну освіту» від 22.06.2000 № 1841-III.
8. Закон України «Про культуру» 14 грудня 2010 року № 2778-VI.
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.97 № 260 «Про встановлення розміру плати за навчання у державних школах естетичного виховання дітей».
10. Постанова від 06.05.2001 № 433 «Про затвердження переліку позашкільних навчальних закладів і Положення про позашкільний навчальний заклад».
11. Наказ Міністерства культури і мистецтв України від 09.08.2018 № 686 «Про затвердження Положення про мистецьку школу» (набрання чинності з 05.10.2018).
12. Закон України «Про співробітництво територіальних громад» від 17.06.2014 № 1708-VII.
- 13.
14. Статут Комунального закладу «Слобожанська школа естетичного виховання Слобожанської селищної ради» затверджено рішенням № 964/23 від 28.09.2017 року. Статут є оновленою редакцією статуту комунального закладу «Ювілейна школа естетичного виховання Ювілейної селищної ради», затвердженого рішенням Дніпропетровської районної ради № 414-27/V від 19.11.2009р.
15. Постанова від 27.08.2010 № 796 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися закладами освіти, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної та комунальної форми власності».
16. Колективний договір КЗ «Слобожанської школи естетичного виховання Слобожанської селищної територіальної громади» схвалений на зборах трудового колективу, протокол №2 від 29.08.2016 та зареєстрований управлінням соціального захисту населення Дніпропетровської районної державної адміністрації.
17. Договір про співробітництво територіальних громад у формі спільного фінансування (утримання) Комунального закладу «Слобожанська школа естетичного виховання Слобожанської селищної ради» від 10.07.2017 року.
18. Порядок використання коштів, одержаних від плати за навчання у комунальному закладі «Слобожанська школа естетичного виховання Слобожанської селищної ради», затверджено рішеннями сесії від 11.08.2016 № 462/VII, від 27.07.2017 № 917-20/VII, 16.08.2018 № 1497-31/VII.
19. Інструкція про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затверджена наказом Міносвіти від 15.04.1993 № 102.

20. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.01.15 р. № 6 «Про затвердження Порядку та умов надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам».
21. Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 р. № 228 «Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ»
22. Паспорт Слобожанської селищної територіальної громади.
23. Концепція сучасної мистецької школи, затверджена Наказом Міністерства культури України від 20 грудня 2017 року № 1433. Режим доступу http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=245415870&cat_id=245415844
24. Крім того, при проведенні дослідження використовувалися офіційні документи, рішення, розпорядження та інша інформація розміщена на офіційному веб-сайті Слобожанської селищної територіальної громади
Режим доступу: <http://slobozhanska.gromada.site>

Додатки

Додаток 1. Розрахунок середньої вартості години викладацької роботи

Додаток 2. Розрахунки премій працівників КЗ «СШЕВ ССР»